



Metodické doporučení pro ÚSC

- aktuální změny v oblasti odměňování členů zastupitelstev od 1. 1. 2017

Informace o novele nařízení vlády č. 37/2003 Sb.

Vláda ČR na svém zasedání dne 28. listopadu 2016 usnesením č. 1047 schválila nařízení vlády č. 414/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev (dále též „novela“), **a to s účinností od 1. 1. 2017**. Novela se přímo dotýká zastupitelstev:

- ✓ měst a obcí,
- ✓ hlavního města Prahy,
- ✓ městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy,
- ✓ krajů.

Novela zvyšuje odměny za výkon funkce uvolněným členům zastupitelstev (o 4 %) a zvyšuje maximální částky, které lze poskytnout neuvolněným členům zastupitelstev (taktéž až o 4 %).

Předmětná novela mění s účinností od 1. 1. 2017 stávající nařízení vlády pouze v přílohách (č. 1, č. 2 a č. 3), které stanoví jednotlivé kalkulační prvky (pevné složky a příplatky podle počtu obyvatel) pro výpočet konkrétní výše měsíční odměny. Částky uvedené v těchto přílohách byly zvýšeny o 4 %.

Poznámka: S ohledem na zaokrouhlování a složený výpočet odměn může finální zvýšení kolem hodnoty 4 % oscilovat.

Nařízením vlády č. 414/2016 Sb. se k 1. 1. 2017 **nárokově zvyšují odměny jen uvolněným členům zastupitelstev. Pro neuvolněné členy zastupitelstev zvýšení odměn nárokově není**; zvyšuje se jen maximální výše odměn za jednotlivé funkce.

Konkrétní dopady

I. Uvolněný člen zastupitelstva

Uvolnění členové zastupitelstva mají právní nárok na odměnu zakotven v příslušném zákoně (o obcích, o krajích, o hlavním městě Praze). Měsíční odměnu za výkon příslušné funkce je nutno jim poskytovat ve výši, kterou stanoví právě platné nařízení vlády, a to **bez možnosti jakéhokoliv „odchýlení“**.

S účinností od 1. 1. 2017 (tj. poprvé za měsíc leden 2017) bude poskytována všem uvolněným členům zastupitelstev nová, zvýšená měsíční odměna. Zastupitelstva nepřijímají žádná usnesení, ke změně dochází automaticky ze zákona.



Výše odměn se vypočte podle **novelizované přílohy nařízení vlády (která je účinná od 1. 1. 2017)** a podle funkce zastávané uvolněným členem zastupitelstva (zastává-li více funkcí podle funkce, za níž náleží nejvyšší odměna). Výši odměn uvolněným členům zastupitelstev je nutné určit (vypočítat) podle na celé stovky nahoru zaokrouhleného **počtu obyvatel hlášených v obci k trvalému pobytu k 1. 1. 2017**.

Pro výši odměn členů zastupitelstev v roce 2017 je rozhodující *počet obyvatel, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku přihlášení v obci k trvalému pobytu* (zjištěný počet se zaokrouhluje na celé stovky nahoru) – odměny za výkon funkce, které budou po 1. 1. 2017 vypláceny uvolněným členům zastupitelstev, musí reagovat jak na předmětnou novelu nařízení vlády, tak na změnu počtu obyvatel příslušné obce k 1. 1. 2017, a to **současně**.

Výpočet odměny pro funkci uvolněného člena zastupitelstva obce:

1. počet obyvatel obce hlášených v obci (v městské části/obvodu) k trvalému pobytu **k 1. 1. 2017** se zaokrouhlí na celé stovky nahoru (např. v obci se 587 obyvateli se počet zaokrouhlí na 600);
2. pevná složka odměny za výkon dané funkce se vyhledá v příloze č. 1 k nařízení vlády v příslušném sloupci (v případě starosty v **sl. č. 1**);
3. příplatek podle počtu obyvatel se vyhledá ve **sl. č. 8** a je nutné jej vypočítat dle instrukcí – vynásobit každou stovkou obyvatel [např. u obce s 587 obyvateli se částka bude násobit x6 (= 6 stovek obyvatel)];
4. pevná složka a příplatek se sečtou;
5. výsledek se zaokrouhlí na **celé koruny nahoru**;
6. pokud jde o obec s matričním a stavebním úřadem nebo obec s pověřeným obecním úřadem nebo obec s rozšířenou působností, navýší se odměna o částku stanovenou v § 1 odst. 3 NV č. 37/2003 Sb. dle typu obce a dle zastávané funkce (ve stejné výši jako v roce 2016 – tyto částky se nevalorizovaly).

II. Neuvolněný člen zastupitelstva

Neuvolnění členové zastupitelstva nemají ze zákona právní nárok na poskytování měsíční odměny za výkon funkce. Nařízení vlády stanoví maximální výši měsíční odměny, kterou je možné neuvolněnému členovi zastupitelstva v jedné příslušné funkci poskytnout, avšak až poté, co zastupitelstvo schválí konkrétní výši měsíční odměny (v rozpětí *nula až dané maximum* dle nařízení) za výkon této funkce. Zastupitelstvo současně rozhodne, od kdy bude schválená výše měsíční odměny poskytována.

Vykonává-li neuvolněný člen zastupitelstva obce více funkcí, lze mu poskytnout měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé (samostatné) funkce, ale o tom musí taktéž rozhodnout zastupitelstvo obce (s odvoláním na ustanovení § 77 odst. 3 písm. b/ zákona o obcích).



Pro neuvolněné členy zastupitelstva představuje novela jen zvýšení maximální částky měsíční odměny, kterou jim lze poskytnout na základě rozhodnutí zastupitelstva (buď dřívějšího a dosud platného usnesení zastupitelstva nebo na základě nového usnesení zastupitelstva). Další postup se bude odvíjet od dikce stávajícího usnesení a související vůle zastupitelstva obce.

V praxi v souvislosti s novelou nařízení mohou nastat následující typické situace:

- a) Stávající usnesení zastupitelstva stanoví výši měsíčních odměn pro jednotlivé neuvolněné funkce nebo jmenovitě pro jednotlivé neuvolněné členy zastupitelstva konkrétní částkou (byť i částkou na úrovni maxima dle právní úpravy platné do 31. 12. 2016):**

Další postup závisí na vůli obce a dle toho přichází v úvahu jedna z následujících variant:

1) Zastupitelstvo se předmětnou záležitostí vůbec nebude zabývat ⇒ i po 1. 1. 2017 budou nadále poskytovány měsíční odměny v částkách, které svým usnesením zastupitelstvo (např. už z ustavujícího zasedání zastupitelstva nebo pozdějšího v průběhu roku 2016) stanovilo, tj. **v nezměněné výši.**

2) Zastupitelstvo věc projedná a rozhodne se, že nechce odměny navýšovat a chce zachovat stávající výši odměn – není třeba dělat nic, tj. není nutné přijímat k výši odměn usnesení zastupitelstva (případně projednání bodu či hlasování by však mělo být zaznamenáno v zápise) ⇒ i v těchto případech budou po 1. 1. 2017 nadále poskytovány měsíční odměny v částkách, které svým předchozím usnesením zastupitelstvo stanovilo, tj. **v nezměněné výši.**

Poznámka: Shora uvedené postupy dle bodu 1) a 2) jsou však možné jen za předpokladu, že je v obci de facto konstantní počet trvale bydlících obyvatel, resp. že se počet obyvatel obce k 1. 1. 2016 a počet obyvatel obce k 1. 1. 2017 po zaokrouhlení na celé stovky nahoru rozhodným způsobem nezměnil. To bude nutné po 1. lednu 2017 ověřit a dále postupovat dle zjištěné skutečnosti – viz varianty u bodu 3, které se užijí analogicky.

3) Zastupitelstvo věc projedná a rozhodne se, že chce odměny navýšit

- ✓ Pokud zastupitelstvo rozhodne na svém zasedání o nové výši odměn ještě v průběhu prosince **2016**, je možno tak stanovit s účinností od 1. 1. 2017 – to se však pojí s podmínkou následného prověření, zda po zaokrouhlení na celé stovky nahoru budou údaje o počtu v obci trvale bydlících obyvatel **k 1. 1. 2016 a k 1. 1. 2017 stejné nebo různé**. To bude nutné po 1. lednu 2017 (i zpětně) ověřit a dále pak postupovat dle zjištěné skutečnosti:

- údaj o počtu obyvatel hlášených v obci k trvalému pobytu k 1. 1. 2016 a k 1. 1. 2017 je po zaokrouhlení na celé 100 nahoru **stejný** ⇒ není nutné žádných dalších kroků a je možné vyplácet odměny dle usnesení zastupitelstva z prosince 2016 (event. staršího);



- počet obyvatel hlášených v obci k trvalému pobytu po zaokrouhlení na celé 100 nahoru k 1. 1. 2017, ve srovnání se stavem k 1. 1. 2016, rozhodným způsobem **vzrostl** ⇒ není nutné přijímat žádná opatření a je možné vyplácet odměny dle usnesení zastupitelstva obce z prosince 2016 (event. staršího);
 - počet obyvatel hlášených v obci k trvalému pobytu po zaokrouhlení na celé 100 nahoru k 1. 1. 2017, ve srovnání se stavem k 1. 1. 2016, **poklesl** tak, že zastupitelstvem stanovené odměny překračují maximální částky odměn stanovené prováděcím právním předpisem (nařízením vlády č. 37/2003 ve znění platném k 1. 1. 2017, pro obce viz příloha č. 1) ⇒ od 1. 1. 2017 lze vyplácet měsíční odměny **jen do maximální výše stanovené prováděcím právním předpisem** (podle ustanovení § 72 zákona o obcích, i když zastupitelstvo obce dotčenému členovi zastupitelstva stanovilo odměnu vyšší) a zastupitelstvo musí na svém nejbližším zasedání znovu stanovit odměny neuvolněným členům nově, a to tak, aby nepřevyšovaly maximální částky, které zákon a nařízení vlády připouští.
- ✓ Pokud zastupitelstvo rozhodne o zvýšení měsíčních odměn svým neuvolněným členům na zasedání zastupitelstva, které se bude konat po 1. 1. 2017 (např. 20. 1. 2017), bude se zvýšená měsíční odměna dotčeným členům zastupitelstva poskytovat nejdříve ode dne konání zasedání zastupitelstva (tj. např. od 20. 1. 2017), pokud zastupitelstvo přímo nestanovilo, že se odměny v nové výši budou poskytovat od data ještě pozdějšího (např. od 1. 2. 2017). Odměny dle našeho názoru nelze stanovovat zpětně ani v rámci kalendářního měsíce.

Upozornění:

Pokud se k 1. 1. 2017 snížil počet obyvatel ve srovnání s rokem 2016 a zastupitelstvo rozhodne o nové výši odměn např. až s účinností od 20. 1. 2017, i v tomto případě platí pro výplatu odměny po 1. 1. 2017 (v období od 1. 1. 2017 do 19. 1. 2017) podmínka vyplývající z ustanovení § 72 zákona o obcích, že maximální výši měsíční odměny stanoví prováděcí právní předpis. Pokud počet obyvatel hlášených v obci k trvalému pobytu po zaokrouhlení na celé 100 nahoru k 1. 1. 2017 ve srovnání se stavem k 1. 1. 2016 **poklesl** tak, že zastupitelstvem obce schválené odměny překračují maximální částky odměn stanovené prováděcím právním předpisem ⇒ od 1. 1. 2017 lze vyplácet měsíční odměny **jen do maximální výše stanovené prováděcím právním předpisem** (bez ohledu na výši odměny schválenou zastupitelstvem obce nad rámec „možného maxima“).



b) Zastupitelstvo mělo záměr stanovit odměny jako maximální i pro budoucí možné situace navýšení maximálních částek v nařízení vlády č. 37/2003 Sb. a tuto svou vůli vyjádřilo svým usnesením, ze kterého je možno tuto skutečnost dovodit

Dikce těchto usnesení mohou mít různou podobu, nicméně z usnesení by měla výše uvedená skutečnost a záměr vyplývat. Upozorňujeme, že Ministerstvo vnitra není oprávněno vykládat usnesení jednotlivých zastupitelstev a jeho záměry.

Častým příkladem takovýchto usnesení je stanovení odměny pro jednotlivé neuvolněné funkce obecně s odvoláním na nařízení vlády „ve znění pozdějších předpisů“, tj. vždy v právě „platném znění“.

Příklad usnesení: Zastupitelstvo obce stanovuje měsíční odměnu za výkon funkce neuvolněného místostarosty obce a neuvolněného předsedy kontrolního nebo finančního výboru v maximální částce dle přílohy č. 1 nařízení vlády č. 37/2003 Sb., v platném znění (nebo ...ve znění pozdějších předpisů).

Bylo-li tedy cílem zastupitelstva stanovit odměny v maximální výši i pro případ změny nařízení vlády č. 37/2003 Sb., je dle našeho názoru takto formulované usnesení adekvátní.

Dalším příkladem může být, že v usnesení je stanoveno: „ ... v maximální výši dle přílohy č. 1 nařízení vlády č. 37/2003 Sb. i v případě budoucí změny nařízení vlády č. 37/2003 Sb.“ apod.

Obdobně může být výše odměny stanovena i **jako určitý podíl z maximální možné částky pro příslušnou funkci dle nařízení vlády v platném znění (např. ve výši 80 %, 50 % nebo ve výši 4/5, 1/2 z maximální možné výše odměn pro danou funkci dle nařízení vlády, v platném znění).**

Příklad: Zastupitelstvo obce stanovuje měsíční odměnu za výkon funkce neuvolněného místostarosty ve výši 80 % z maximální možné výše dle přílohy č. 1 nařízení vlády č. 37/2003 Sb., v platném znění (nebo ...ve znění pozdějších předpisů).

V těchto případech bude i neuvolněným členům zastupitelstev náležet od 1. 1. 2017 (tj. poprvé ve výplatě za měsíc leden) **měsíční odměna ve zvýšené výši bez nutnosti přijímat další usnesení. I v tomto případě však musí výše měsíční odměny současně reagovat na eventuální změnu počtu obyvatel obce k 1. 1. 2017.**

Pokud z dosavadního usnesení nevyplývá možnost automaticky navýšit odměny neuvolněným členům zastupitelstva a zastupitelstvo nyní chce odměny navyšovat, musí přijmout nové usnesení. Nové usnesení je možno doporučit i v případě, že je dikce stávajícího usnesení nepřesná, způsobuje výkladové pochybnosti apod.



Postup výpočtu maximální výše odměny za jednotlivé funkce pro neuvolněné členy zastupitelstev podle „tabulek“ účinných od 1. 1. 2017

A) Neuvolněný starosta

1. počet obyvatel obce hlášených v obci (v městské části aj.) k trvalému pobytu **k 1. 1. 2017** se zaokrouhlí na celé stovky nahoru (např. v obci se 587 obyvateli se počet zaokrouhlí na 600);
2. pevná složka odměny za výkon dané funkce se vyhledá v příloze č. 1 nařízení vlády v příslušném sloupci (v případě starosty v **sl. č. 1**);
3. příplatek podle počtu obyvatel se vyhledá ve **sl. č. 8** a je nutné jej vypočítat dle instrukcí – vynásobit každou stovkou obyvatel (resp. každou stovkou nad vymezenou mez), např. u obce s 587 obyvateli se částka bude násobit x6 (= 6 stovek obyvatel);
4. pevná složka a příplatek se sečtou;
5. **částka se vynásobí x0,6;**
6. výsledek se zaokrouhlí na **celé koruny nahoru**.

B) Neuvolněný místostarosta (náměstek primátora) a předseda zvláštního orgánu nebo komise rady pověřeného výkonem státní správy

1. počet obyvatel obce hlášených v obci (v městské části aj.) k trvalému pobytu **k 1. 1. 2017** se zaokrouhlí na celé stovky nahoru (např. v obci se 587 obyvateli se počet zaokrouhlí na 600);
2. pevná složka poskytovaná za výkon funkce se vyhledá v příloze č. 1 nařízení vlády v příslušném sloupci (v daném případě ve **sl. č. 6 nebo 7**);
3. příplatek podle počtu obyvatel se vyhledá ve **sl. č. 8** a je nutné jej vypočítat – vynásobit každou stovkou obyvatel, např. u obce s 587 obyvateli se částka bude násobit x6 (= 6 stovek obyvatel);
4. pevná složka a příplatek se sečtou;
5. výsledek se zaokrouhlí na **celé koruny nahoru**.

C) Ostatní neuvolnění členové zastupitelstva obce (rada, výbory, komise, člen zastupitelstva)

1. vychází se z počtu obyvatel obce hlášených v obci (v městské části aj.) k trvalému pobytu **k 1. 1. 2017**;
2. pevná složka poskytovaná za výkon funkce se vyhledá v příloze č. 1 nařízení vlády v příslušném sloupci – **ve sloupcích 9 – 12 dle jednotlivé funkce**;
3. příplatek podle počtu obyvatel se vyhledá ve **sl. č. 13** – **pozor, připočítává se pouze stanovená částka ve sloupci č. 13 (nenásobí se dle každé stovky obyvatel – tzn., že v obci s 587 obyvateli bude příplatek dle nových tabulek ve výši 200 Kč)**;
4. pevná složka a příplatek se sečtou.



V případě souběhu více funkcí lze neuvolněnému členu zastupitelstva obce poskytnout měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce.

Zastává-li tedy člen zastupitelstva obce více funkcí, je nutné, **aby zastupitelstvo nejprve stanovilo odměny za výkon jednotlivých funkcí a poté samostatně určilo, zda, v jakých případech a jakým způsobem se budou odměny kumulovat.** Ke sčítání odměn nedochází automaticky.

Související poznámky k odměňování členů zastupitelstev za výkon funkce:

✓ Měsíční odměna za výkon funkce člena zastupitelstva je *peněžité plnění poskytované měsíčně podle druhu vykonávané funkce a podle počtu obyvatel za podmínek, které stanoví prováděcí právní předpis*, tj. citované nařízení vlády v platném znění.

✓ V obcích tvoří měsíční odměnu pevná složka stanovená podle druhu vykonávané funkce a příplatek podle *počtu obyvatel obce, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku **přihlášení v obci k trvalému pobytu*** (zjištěný počet se zaokrouhuje na celé stovky nahoru). V lednu 2017 (a kdykoliv později v průběhu roku 2017) se pro stanovení měsíční odměny použije **počet obyvatel přihlášených k trvalému pobytu k 1. 1. 2017** (pokud by obec neměla jinou možnost, jak příslušný údaj zjistit, předpokládá se nadále možnost využít jako zdroj informací o aktuálním počtu obyvatel obce, tj. občanů ČR s trvalým pobytem na území obce a cizinců s trvalým pobytem na území obce, informativní údaj zveřejněný na internetových stránkách Ministerstva vnitra - www.mvcr.cz pod odkazem **Informační servis → Statistiky → Počty obyvatel v obcích**; <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>. Předpokládáme zveřejnění těchto údajů v první polovině ledna 2017.

✓ Určovat **funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni**, je vyhrazeno zastupitelstvu (obvykle viz zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva). Výčet uvolněných funkcí může zastupitelstvo změnit i v průběhu volebního období.

✓ V případě, že jsou nové měsíční odměny stanoveny např. v polovině měsíce, potom je výsledná měsíční odměna k výplatě za daný měsíc součtem **aliquotní části** měsíční odměny v původní výši (např. za prvních 15 kal. dní) a aliquotní části měsíční odměny v nové výši (za zbývajících 15 kal. dní).

✓ „Příplatek za počet obyvatel“ se členům zastupitelstev obcí zásadně nevyplácí jako samostatné peněžité plnění či samostatný druh odměny, jde jen o kalkulační prvek pro stanovení „měsíční odměny“ (měsíční odměna/maximální měsíční odměna = pevná složka + příplatek za počet obyvatel).

V podrobnostech, pokud jde o zásady odměňování uvolněných i neuvolněných členů zastupitelstev, odkazujeme na **Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 5.3 Odměňování a ostatní související nároky a peněžité plnění členů zastupitelstva obce**, které je zveřejněno na internetových stránkách zdejšího odboru www.mvcr.cz/odk v části 1. „Aktuálně“ a v části 3. „Metodické materiály“



a stanoviska odboru (vč. vzorů obecně závazných vyhlášek obce)“. To však bylo zpracováno dle právního stavu k 1. 8. 2016, tudíž **aktuální úpravu dle poslední platné novely neobsahuje**. Neaktuální „čísla“ v jednotlivých příkladech je proto nutné nahradit si čísla novými dle předmětné novely. Na tu je taktéž reagováno dodatkem ke stávajícímu metodickému doporučení, v němž jsou uvedeny příklady výpočtu odměn s aktuálními čísly. Dodatek je společně s tímto doporučením zasílán všem obcím, ovšem oba dokumenty budou rovněž zveřejněny na internetových stránkách zdejšího odboru www.mvcr.cz/odk, které doporučujeme sledovat (zejm. u tohoto doporučení lze očekávat brzkou aktualizaci). Dovolujeme si upozornit, že na stránkách www.mvcr.cz/odk v sekci Stanoviska odboru je zveřejněno i stanovisko č. 2/2015, které se podrobně věnuje možnostem poskytnutí odměny při skončení funkčního období a při skončení mandátu, resp. vzdání se/odvolání z funkce v průběhu funkčního období.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly poskytuje zejména obcím touto cestou, ve spojení s uvedenou metodikou, potřebnou metodickou pomoc, aby po přijetí novely postupovaly při výplatách odměn svým členům zastupitelstva v souladu s právní úpravou. Ve složitých a specifických případech bude zdejší odbor samozřejmě i nadále poskytovat individuální metodickou pomoc (na úrovni vysvětlení obecné právní úpravy).

Předem však upozorňujeme, že **není v kapacitních možnostech zdejšího odboru „kontrolovat“ správnost výpočtu odměn, resp. maximální výše odměn v jednotlivých případech a v jednotlivých obcích. Zdejší odbor také nemůže podávat výklad konkrétních usnesení zastupitelstev jednotlivých obcí**, pokud si např. účetní dané obce není jistá jeho správnou interpretací – k tomu je oprávněno jen příslušné zastupitelstvo, jehož vůli usnesení vyjadřuje. V případě pochybností doporučujeme odstranit nejednoznačnost takového usnesení zastupitelstva přijetím nového usnesení, které vyzní zcela konkrétně a jednoznačně.

Metodické doporučení je určeno zejména obcím. Kraje a hlavní město Praha (včetně městských částí) jej mohou přiměřeně využít se zohledněním specifik své právní úpravy.

Nařízení vlády č. 414/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, vyšlo ve Sbírce zákonů, kterou je možno nalézt na webových stránkách na adrese <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

V případě dotazů je možno využít níže uvedené **kontakty**:

e-mail: odbordk@mvcr.cz

tel: 974 816 439, 974 816 646,

974 816 411

V Praze dne 20. prosince 2016

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra